

Byliśmy w Ossowie.

W setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, 6 listopada 2018 r., moja klasa (VIII A) wraz z klasą VII A wybrała się na wycieczkę szlakiem Bitwy Warszawskiej – bitwa pod Ossowem. Zbiórka była o godz. 7.50 przed halą sportową w Celestynowie, zaś wyjazd autokarem o godz. 8.00.

Na miejsce dotarliśmy ok. godz. 9.15 i udaliśmy się do Centrum Informacji Turystyczno – Historycznej (CITH) gdzie w Sali multimedialnej obejrzelśmy film przedstawiający historię wojny polsko – bolszewickiej. W filmie znalazło się wiele wypowiedzi profesorów, mieszkańców Ossowa a także rodziny księdza Skorupki, którzy opowiadali o „18 decydującej bitwie w dziejach świata”. Film w przystępny sposób wprowadził nas w problematykę wojny polsko – bolszewickiej, Bitwy Warszawskiej i Boju pod Ossowem.

CITH powstało na bazie wybudowanego pod koniec lat 90 pawilonu ekspozycyjnego, który przez wiele lat był miejscem przechowywania wykonanej przez żołnierzy dioramy obrazującej ruchy wojsk w czasie Bitwy Warszawskiej.

Następnie udaliśmy się w stronę kaplicy, która znajdowała się koło poligonu. Idąc w jej kierunku przechodziliśmy przez most na rzece Długiej, który to w 1947 roku władze Polski Ludowej nakazały rozebrać chcąc uniemożliwić dostęp do kaplicy i cmentarza poległych w Ossowie. Cmentarz zaś był miejscem pamięci o zwycięstwie i chwale Wojska Polskiego, które powstrzymało najazd bolszewicki na Polskę. Przez kolejnych 30 lat teren przycmentarny był pilnie strzeżony przez wojsko, milicję obywatelską i służbę bezpieczeństwa.

Po zezwoleniu władz na odprawienie pierwszej po latach mszy świętej w kaplicy cmentarnej 28 września 1978 roku zbudowano prowizoryczną kładkę drewnianą dla ruchu pieszego, która wielokrotnie była niszczone. Dopiero po roku 1989 władze samorządowe, wspólny staraniem gmin Wołomin, Kobyłka i Zielonka, wybudowały stały most betonowy, który został oddany do użytku 15 sierpnia 1993 roku i poświęcony przez biskupa Władysława Miziołka.

Po dotarciu do kaplicy i cmentarza polskich żołnierzy dowiedzieliśmy się że 14 sierpnia 1920 roku po zwycięskim boju pod Ossowem, zginęło kilkuset żołnierzy ochotników, w tym studentów i gimnazjalistów z warszawskich szkół, Zostali oni złożeni w tutejszych zbiorowych grobach. Na miejsce pochówku wybrano kawałek łąki za rzeką na terenie poligonu wojskowego założonego tu przez władze carskie w 1888 r. Już we wrześniu 1920 roku ustawiono wśród mogił duży drewniany krzyż. W sierpniu 1924 roku odsłonięto pomnik z wyrytymi nazwiskami 69 poległych, których udało się wówczas zidentyfikować.

Z inicjatywy Jana Zaorskiego, ojca poległego pod Ossowem ochotnika, w 1928 roku otoczono cmentarz poległych murem ceglany oraz wzniesiono kaplicę pod wezwaniem Matki Boskiej Zwycięskiej według projektu prof. Brunona Zborowskiego. W okresie międzywojennym na cmentarzu odbywały się uroczystości organizowane w każdą rocznicę „Cudu nad Wisłą”. Od września 1939 roku podczas okupacji niemieckiej i przez cały okres PRL-u teren wokół cmentarza był niedostępny, most na rzece został rozebrany.

Władze komunistyczne nie pozwalały, aby Polacy czcili w jakiegokolwiek formie pamięć tych, którzy w 1920 r. obronili Polskę przed komunizmem. Mimo tych zakazów niektórzy mieszkańcy wsi, a szczególnie ministranci i uczniowie z parafii Św. Trójcy w Kobyłce inspirowani przez kapłanów, przez wiele lat potajemnie dbali o groby. Ustawiali brzożowe krzyże, zapalali znicze na mogiłach

bohaterów boju pod Ossowem. Wieloletnie starania proboszcza z Kobyłki prałata Kazimierza Konowrockiego wymusiły zgodę władz na odprawienie mszy św. w kaplicy cmentarnej. Pierwszą po 40 latach mszę św. odprawił w dniu 24 września 1978 roku s. biskup Jerzy Modzelewski. W sierpniu 1992 roku w uroczystościach w kaplicy w Ossowie brały udział najwyższe władze Rzeczypospolitej z prezydentem Lechem Wałęsą na czele. W sierpniu 1999 roku przy cmentarzu poległych odsłonięto pomnik gen. Józefa Hallera. Staraniem proboszcza z Kobyłki ks. prałata Jana Andrzejewskiego przy współpracy z samorządem powiatu wołomińskiego wykonano w 2000 roku place i drogi prowadzące do Sanktuarium Ossowskiego a w roku 2006 został wzniesiony przy kaplicy pomnik Ojca Świętego Jana Pawła II.

W sierpniu 2010 roku na polanie przy cmentarzu posadzono 96 Dębów Pamięci ku czci wszystkich ofiar Katastrofy Smoleńskiej. Powstaje tu także Panteon Wybitnych Polaków, którzy zginęli 10 kwietnia 2010 roku lecąc oddać hołd polskim oficerom pomordowanym na Wschodzie, w tym żołnierzom, którzy walczyli w Bitwie Warszawskiej 1920 roku i w boju pod Ossowem.

Następnie odwiedziliśmy obelisk ks. Skorupki, którzy znajduje się przy ulicy, obok alei prowadzącej do krzyża, ufundowany w 1925 r. przez żołnierzy 36. pp Legii Akademickiej. W 1981 roku mieszkaniec Ossowa Marian Jeznach z własnych funduszy przeprowadził renowację tego pomnika.

Ostatnim obiektem zwiedzania był krzyż ks. Skorupki upamiętniający miejsce jego śmierci. Drewniany krzyż postawili w 1920 roku w miejscu śmierci kapelana 236 ochotniczego pułku piechoty ks. mjr. Ignacego Jana Skorupki mieszkańcy wsi Ossów. 24 lata później, w 1944 r. bolszewicy ponownie podeszli pod Warszawę, tym razem jako „wyzwoliciele”. Ścięli krzyż i zużyli go na opał. 14 kwietnia 1981 roku mieszkaniec Ossowa Marian Jeznach ufundował nowy drewniany krzyż, który poświęcił

ks. Waław Karłowicz, kapelan Armii Krajowej a w latach 1932 –33 wikariusz parafii Św. Trójcy w Kobyłce. 13 czerwca 1999 r Ojciec Święty lecąc śmigłowcem z Radzymina, z góry pobłogosławił krzyż i kilka tysięcy zgromadzonych przy nim ludzi. W 2000 roku staraniem ks. Prałata Jana Andrzejewskiego, proboszcza parafii Św. Trójcy w Kobyłce(do której należy Ossów) i władz samorządowych powiatu wołomińskiego, wytyczono ową aleję prowadzącą do krzyża. W 2004 roku u stóp krzyża odsłonięto tablice poświęconą Janowi Pawłowi II, 15 sierpnia 2005 r. miejsce to zostało uhonorowane Krzyżem Virtuti Militari , który na krzyżu zawiesił gen. Stanisław Nałęcz Komornicki.

Po oddaniu hołdu ks. Skorupce wróciliśmy do CITH celem uczestniczenia w zajęciach dotyczących historii umundurowania i sprzętu wykorzystywanego w czasie Bitwy Warszawskiej. Jednocześnie w czasie trwania pokazu prowadzący prowadził konkurs historyczny.

Do Celestynowa wróciliśmy ok. godz. 15 bogatsi o wiedzę i wrażenia z początków istnienia Niepodległej Rzeczypospolitej.

Bartłomiej Młodziankowski

Klasa VIII A

**Wyjazdy uczniów zostały sfinansowane z programu „Niepodległa” ze środków Ministra Edukacji Narodowej i współfinansowane przez Urząd Gminy w Celestynowie.*